OCENY JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM ORAZ SIEĆ POMIAROWA PAŃSTWOWEGO MONITORINGU ŚRODOWISKA

Prezentacja przygotowana w Wojewódzkim Inspektoracie Ochrony Środowiska w Katowicach na rozpoczęcie projektu pn. „Wspólne polsko-czeskie pomiary transportu transgranicznego zanieczyszczeń powietrza”

Katowice, wrzesień 2017 roku

Monitoring powietrza w województwie śląskim – rys historyczny:

- 1993 rok - uruchomienie sieci obejmującej 10 stacji automatycznych,
- 2004 rok - utworzenie systemu o nazwie „Śląski Monitoring Powietrza" składającego się z 16 automatycznych stacji kontenerowych stacjonarnych,
- od 2004 roku systematyczna rozbudowa stanowisk manualnych pyłu zawieszonego PM10, a od roku 2007 także stanowisk manualnych pyłu zawieszonego PM2,5,
- odchodzenie od badań metodami pasywnymi na rzecz pomiarów wysokiej jakości.

- 2006 rok - uruchomienie w województwie śląskim Systemu prognoz jakości powietrza; był to pierwszy tego typu systemem w Polsce, uruchomiony został w wyniku współpracy WIOŚ w Katowicach z IMGW Oddział w Krakowie. Współpraca trwa do dnia dzisiejszego!

ROZMIESZCZENIE STANOWISK POMIAROWYCH JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Rodzaje mierzonych zanieczyszczeń:

- pył zawieszony PM10 i PM2,5,
- dwutlenek siarki, dwutlenek azotu, tlenki azotu, ozon, tlenek węgla, benzen,
- zawartość w pyle PM10: ołowiu, kadmu, niklu, arsenu i benzo(a)pirenu,
- 5 wybranych WWA (Katowice),
- kationy i aniony oraz węgiel organiczny i elementarny zawarty w pyle PM2,5 (Godów, Złoty Potok)
- rtęć w stanie gazowym Złoty Potok)

Stanowiska pomiarowe WIOŚ w Katowicach znajdują się:

- w 18 stacjach automatycznych,
- na 21 stacjach manualnych pyłu zawieszonego,
- na 3 stanowiskach pomiarów pasywnych (wyłącznie benzen).
- **ŁĄCZNIE 203 stanowiska pomiarowe, w 27 lokalizacjach**

OCENA JAKOŚCI POWIETRZA W WOJEWÓDZTWIE ŚLĄSKIM

Ocena wykonywana jest w pięciu strefach w tym:

- **dwie aglomeracje: górnośląska i rybnicko-jastrzębska,**
- **dwa największe miasta poza aglomeracjami: Bielsko Biała i Częstochowa,**
- **strefa śląską stanowiącą pozostałą część województwa.**

Metody wykorzystane w ocenie:

- **wyniki pomiarów manualnych, automatycznych, pasywnych,**
- **dokumentacja wykonana na zlecenie Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przez ATMOTERM SA pn. „Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO2, NO2, B(a)P na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2015”.**

W przypadku gdy stężenia zanieczyszczeń nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i docelowych strefa zostaje zaliczona do klasy A.

W przypadku przekroczeń poziomów dopuszczalnych lub docelowych strefę kwalifikuje się do klasy C, wymagającej uchwalenia przez Sejmik Województwa Programu Ochrony Powietrza.

OCENA JAKOŚCI POWIETRZA ZA 2016 ROK WG KRYTERIUM OCHRONA ZDROWIA

DWUTLENEK SIARKI, TLENEK WĘGLA, BENZEN – KLASA „A”

DWUTLENEK AZOTU

Klasa C: Aglomeracja górnośląska – wpływ komunikacji

OCENA JAKOŚCI POWIETRZA ZA 2016 ROK WG KRYTERIUM OCHRONA ZDROWIA DLA METALI ZAWARTYCH W PYLE PM10 - KLASA A

ARSEN

OŁÓW | KADM | NIKIEL

INFORMACJA DODATKOWA: OCENA JAKOŚCI POWIETRZA WG KRYTERIUM OCHRONA ZDROWIA DLA OZONU

dopuszczalna częstość przekraczania normy wynoszącej 25 dni - przekroczona na większości obszaru woj. śląskiego

Ozon – przekracza dopuszczalne normy w okresie wiosenno-letnim, przy dużym nasłonecznieniu i wysokich temperaturach. Nasz wpływ na zmniejszenie dopuszczalnych poziomów ozonu jest bardzo ograniczony.

STĘŻENIA ŚREDNIE ROCZNE PYŁU ZAWIESZONEGO PM10

w latach 2014 - 2016 średnie roczne stężenia pyłu zawieszonego PM10 mieściły się w przedziale od 70% do 130% poziomu dopuszczalnego;
z 24 stanowisk, z których wyniki wykorzystano do oceny za 2016 rok, na 11 stanowiskach stężenia były wyższe niż 40 µg/m³, a na 13 były równe lub niższe od poziomu dopuszczalnego)

Obszary przekroczeń średnich stężeń rocznych pyłu zawieszonego PM10, wyznaczone w oparciu o „Wyniki modelowania stężeń PM10, PM2,5, SO2, NO2, B(a)P na potrzeby rocznej oceny jakości powietrza dla roku 2015”, Atmoterm 2016

Zmiany średniorocznych stężeń pyłu zawieszonego PM10 na tle temperatury w sezonach grzewczych 2010 - 2017 dla stacji Katowice ul. Kossutha
pył zawieszony PM10
poziom dopuszczalny 40 µg/m3
temperatura w sezonie grzewczym
stężenie średnie roczne pyłu zawieszonego PM10, µg/m³
temperatura, ⁰C
0
10
20
30
40
50
60
0
1
2
3
4
5
6
52
50
49
43
43
39
38
0.6
2.4
1.7
2.4
4.7
5.2
4
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
Sezon grzewczy okres 01.01-31.03 i 01.10-31.12

Liczba przekroczeń dopuszczalnego poziomu stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 (norma 50 µg/m³) w latach 2014 - 2016

WYNIKI POMIARÓW PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 W 2015 ROKU (ŚREDNIE STĘŻENIA 24 GODZ.) – podobny rozkład w 2016 roku

PRZEBIEG DOBOWY STĘŻEŃ PYŁU ZAWIESZONEGO PM10 NA WYBRANYCH STACJACH W DNIACH 9-10 LISTOPADA 2016 ROKU

STĘŻENIA BENZ0(A)PIRENU W LATACH 2010-2016 – ŚREDNIE W SEZONACH ZIMOWYCH, LETNICH ORAZ W ROKU KALENDARZOWYM - poziom docelowy 1 ng/m^3

WOJEWÓDZTWO KATOWICKIE/ŚLĄSKIE - NAJWIĘKSZA W SKALI KRAJU EMISJA PRZEMYSŁOWA BĘDĄCA GŁÓWNĄ PRZYCZYNĄ ZŁEJ JAKOŚCI POWIETRZA W XX WIEKU i ZNACZĄCE ZMNIEJSZENIE TEJ EMISJI W CIĄGU OSTATNICH 20 LAT !!!

NISKA EMISJA – od ponad 10 lat główna przyczyna złej jakości powietrza w województwie śląskim!!! Około 36 tys. ton/rok (zgodnie z POP z 2014 roku)

Emisja z transportu około 16 tys. ton/rok (zgodnie z POP z 2014 roku)

W województwie śląskim jest największa w skali kraju gęstość zaludnienia wynosząca 374 osoby/km^2, co powoduje występowanie bardzo zwartej zabudowy i kumulowanie się emitowanych zanieczyszczeń – jedna z podstawowych przyczyn wyższych stężeń pyłu niż w innych rejonach kraju

KONIECZNOŚĆ POPRAWY ZŁEJ JAKOŚCI POWIETRZA NA TERENIE WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

Zarząd Województwa Śląskiego

Śląskie.
Pozytywna energia

Program ochrony powietrza dla terenu województwa śląskiego mający na celu osiągnięcie poziomów dopuszczalnych substancji w powietrzu oraz pułapu stężenia ekspozycji

Katowice 2014

- **Poprawa jakości powietrza powinna nastąpić w wyniku realizacji Programów Ochrony Powietrza (POP) uchwalonych przez Sejmik Województwa Śląskiego. Czwarty POP, ujmujący poza pyłem zawieszonym PM10 i benzo(a)pirenem także pył PM2,5 został uchwalony przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 17 listopada 2014 roku.**
- **Przygotowywane są przepisy krajowe w zakresie norm jakości dla sprzedawanych paliw węglowych oraz standardów emisyjnych dla urządzeń grzewczych o małej mocy.**
- **Jednym z działań mających doprowadzić do poprawy jakości powietrza ma być przyjęta przez Sejmik Województwa Śląskiego w dniu 7 kwietnia 2017 roku, tzw. „uchwała antysmogowa" !!!**

UCHWAŁA NR V/36/1/2017
SEJMIKU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO

z dnia 7 kwietnia 2017 r.

w sprawie
wprowadzenia na obszarze województwa śląskiego
ograniczeń w zakresie eksploatacji instalacji,
w których następuje spalanie paliw

Na podstawie art. 18 pkt 1 i art. 89 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 486 z późn. zm.) oraz art. 96 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 519 z późn. zm.)

Sejmik Województwa Śląskiego
uchwala:

§ 1. 1. W celu zapobieżenia negatywnemu oddziaływaniu na zdrowie ludzi i na środowisko, w granicach administracyjnych województwa śląskiego wprowadza się ograniczenia i zakazy obejmujące cały rok kalendarzowy określone niniejszą uchwałą.

2. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o rozpoczęciu eksploatacji instalacji należy przez to rozumieć pierwsze uruchomienie w miejscu obecnego użytkowania.

§ 2. Rodzaje instalacji, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy w zakresie ich eksploatacji to instalacje, w których następuje spalanie paliw stałych w rozumieniu art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 roku Prawo energetyczne (tekst jednolity Dz. U. z 2017 roku, poz. 220 z późn. zm.), w szczególności kocioł, kominek i piec, jeżeli:

1) dostarczają ciepło do systemu centralnego ogrzewania lub

2) wydzielają ciepło lub

3) wydzielają ciepło i przenoszą je do innego nośnika.

§ 3. Podmiotami, dla których wprowadza się ograniczenia i zakazy są podmioty eksploatujące instalacje wskazane w § 2.

§ 4. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 1, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimum standard emisyjny zgodny z 5 klasą pod względem granicznych wartości emisji zanieczyszczeń normy PN-EN 303-5:2012, co potwierdza się zaświadczeniem wydanym przez jednostkę posiadającą w tym zakresie akredytację Polskiego Centrum Akredytacji lub innej jednostki akredytującej w Europie, będącej sygnatariuszem wielostronnego porozumienia o wzajemnym uznawaniu akredytacji EA (European co-operation for Accreditation).

§ 5. W przypadku instalacji, o których mowa w § 2 pkt 2 i pkt 3, dopuszcza się wyłącznie eksploatację instalacji, które spełniają minimalne poziomy sezonowej efektywności energetycznej i normy emisji zanieczyszczeń dla sezonowego ogrzewania pomieszczeń określone w punkcie 1 i 2 załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe. Podmiot eksploatujący instalację jest zobowiązany do wykazania spełniania wymagań określonych w niniejszym zapisie poprzez przedstawienie instrukcji dla instalatorów i użytkowników, o której mowa w punkcie 3 lit. a załącznika II w/w rozporządzenia.

§ 6. W instalacjach wskazanych w § 2 zakazuje się stosowania:

1) węgla brunatnego oraz paliw stałych produkowanych z wykorzystaniem tego węgla,

2) mułów i flotokoncentratów węglowych oraz mieszanek produkowanych z ich wykorzystaniem,

3) paliw, w których udział masowy węgla kamiennego o uziarnieniu poniżej 3 mm wynosi więcej niż 15 %,

4) biomasy stałej, której wilgotność w stanie roboczym przekracza 20 %.

§ 7. Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Województwa Śląskiego.

§ 8. 1. Uchwała podlega ogłoszeniu w Dzienniku Urzędowym Województwa Śląskiego.

2. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 września 2017 roku z następującymi wyjątkami:

1) wymagania wskazane w § 4 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku będą obowiązywać:

a) od 1 stycznia 2022 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie powyżej 10 lat od daty ich produkcji lub nieposiadających tabliczki znamionowej,

b) od 1 stycznia 2024 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie od 5 do 10 lat od daty ich produkcji,

c) od 1 stycznia 2026 roku w przypadku instalacji eksploatowanych w okresie poniżej 5 lat od daty ich produkcji,

d) od 1 stycznia 2028 roku w przypadku instalacji spełniających wymagania w zakresie emisji zanieczyszczeń określonych dla klasy 3 lub klasy 4 według normy PN-EN 303-5:2012,

2) wymagania wskazane w § 5 dla instalacji, których eksploatacja rozpoczęła się przed 1 września 2017 roku, będą obowiązywać od 1 stycznia 2023 roku, chyba że instalacje te będą:

a) osiągać sprawność cieplną na poziomie co najmniej 80 % lub

b) zostaną wyposażone w urządzenie zapewniające redukcję emisji pyłu do wartości określonych w punkcie 2 lit. a załącznika II do Rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 roku w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe.

Przewodniczący Sejmiku
Województwa Śląskiego

Stanisław Gmitruk

Informacja o jakości powietrza na stronie internetowej WIOŚ w Katowicach: www.katowice.wios.gov.pl

Aktualne wyniki pomiarów stężeń zanieczyszczeń powietrza ze stacji monitoringowych

Informacja o aktualnej jakości powietrza przekazywana do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego

Przewidywana jakość powietrza na kolejną dobę, przygotowywana przez Instytut Meteorologii i Gospodarki Wodnej PIB o/Kraków Zakład Modelowania Zanieczyszczeń Powietrza w Katowicach

Powiadomienia o bardzo wysokim zanieczyszczeniu powietrza

Regionalny System Ostrzegania na telefonach komórkowych

Różne materiały edukacyjne na temat jakości powietrza

Informacje o jakości powietrza w całej Polsce

Prognoza zanieczyszczenia powietrza ozonem

Aktualne wyniki pomiarów jakości powietrza ze stacji automatycznych, w postaci kolorystycznego indeksu, na stronie internetowej WIOŚ w Katowicach:
www.katowice.wios.gov.pl / zakładka Śląski Monitoring Powietrza

Powiadomienie codzienne o jakości powietrza do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, zawierające prognozę przygotowywaną na zlecenie WIOŚ przez ZMZP

WOJEWÓDZKI INSPEKTORAT OCHRONY ŚRODOWISKA W KATOWICACH

ul. Wita Stwosza 2
40-036 Katowice

tel. (32) 251-80-40, tel./fax (32) 251-55-54
e-mail: sekretariat@katowice.wios.gov.pl
www.katowice.wios.gov.pl

M.7011.1.31.2017.NG

Katowice, 14.02.2017 r.

Wojewódzkie Centrum Zarządzania Kryzysowego w Katowicach
Fax 32 256 22 13
czkws@katowice.uw.gov.pl

Powiadomienie
o jakości powietrza w województwie śląskim

BIEŻĄCE INFORMACJE ZE STACJI POMIAROWYCH	
13.02.2017 r. (poniedziałek)	**wystąpiły przekroczenia** wartości dopuszczalnych średnich stężeń 24-godzinnych pyłu zawieszonego PM10 *(50 μg/m³)* na stacjach w Żywcu o 420%, Ustroniu o 220%, Cieszynie o 180%, Bielsku-Białej o 160%, Wodzisławiu Śląskim o 116%, Zabrzu o 108%, Gliwicach o 98%, Rybniku o 68%, Dąbrowie Górniczej o 56%, Katowicach o 54%, Częstochowie (stacja komunikacyjna) o 50%, Tychach o 42%, Częstochowie o 20%, Sosnowcu o 16%; **Na stacji w Żywcu średnie dobowe stężenie pyłu PM10 było wyższe niż 200 μg/m³ – poziom informowania o ryzyku wystąpienia poziomu alarmowego dla tej substancji;** **nie wystąpiły przekroczenia** wartości dopuszczalnych średnich stężeń: jednogodzinnych dwutlenku azotu *(200 μg/m³)*, jednogodzinnych dwutlenku siarki *(350 μg/m³)*, 24-godzinnych dwutlenku siarki *(125 μg/m³)*, ośmiogodzinnych stężeń tlenku węgla *(10000 μg/m³)* oraz ośmiogodzinnych stężeń poziomu docelowego ozonu *(120 μg/m³)*.
14.02.2017 r. (wtorek) godz. nocne i poranne	**nie wystąpiły przekroczenia** poziomów dopuszczalnych lub docelowych w odniesieniu do średnich stężeń jednogodzinnych i ośmiogodzinnych.

PROGNOZOWANA JAKOŚĆ POWIETRZA (w oparciu o indeks jakości powietrza*) przygotowana przez Zakład Modelowania Zanieczyszczeń Powietrza IMGW-PIB z siedzibą w Katowicach w oparciu o prognozę pogody Centralnego Biura Prognoz Meteorologicznych IMGW-PIB oraz po dokonaniu analizy dostępnych informacji meteorologicznych	
14.02.2017 r. (wtorek)	**w części środkowej województwa wraz z aglomeracją rybnicko-jastrzębską, w części południowej województwa wraz z Bielskiem-Białą i Kotliną Żywiecką, jakość powietrza ze względu na poziom pyłu zawieszonego będzie bardzo zła**; wszelkie aktywności na zewnątrz są odradzane; osoby chore, osoby starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny bezwzględnie unikać przebywania na wolnym powietrzu; pozostałe osoby powinny ograniczyć przebywanie na wolnym powietrzu do niezbędnego minimum; **w aglomeracji górnośląskiej jakość powietrza będzie zła**; osoby chore, osoby starsze, kobiety w ciąży oraz małe dzieci powinny unikać przebywania na wolnym powietrzu; pozostałe osoby powinny ograniczyć do minimum wszelką aktywność fizyczną na wolnym powietrzu; **w północnej części województwa wraz z Częstochową, jakość powietrza będzie dostateczna**; należy rozważyć ograniczenie aktywności na wolnym powietrzu; zanieczyszczenie powietrza stanowi zagrożenie dla zdrowia osób chorych, osób starszych, kobiet w ciąży oraz małych dzieci.
15.02.2017 r. (środa)	**w części środkowej województwa wraz z aglomeracją rybnicko-jastrzębską, w Bielsku-Białej, w Kotlinie Żywieckiej oraz miejscami w aglomeracji górnośląskiej, jakość powietrza ze względu na poziom pyłu zawieszonego będzie bardzo zła; w północnej części województwa wraz z Częstochową, lokalnie w aglomeracji górnośląskiej oraz na pozostałym obszarze**

Delegatura WIOŚ w Bielsku-Białej
ul. Partyzantów 117
43-316 Bielsko-Biała

tel. (33) 812-44-02, (33) 812-30-37,
tel./fax (33) 812-49-30
e-mail: bielsko@katowice.wios.gov.pl

Delegatura WIOŚ w Częstochowie
ul. Rejonowa 24/28
42-200 Częstochowa

tel. (34) 360 41 20, (34) 364-35-12,
tel./fax (34) 360-42-80
e-mail: czestochowa@katowice.wios.gov.pl

Z-ca Śląskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska

Do wiadomości:
Urząd Marszałkowski Województwa Śląskiego: srodowisko@slaskie.pl, rzecznik@slaskie.pl
Wojewódzka Stacja Sanitarno – Epidemiologiczna w Katowicach: wsse.katowice@pis.gov.pl

Aplikacja GIOŚ na telefony Komórkowe:
„Jakość powietrza w Polsce"

<u>Eko-prognoza w TVP Katowice, ok. godz. 19.00</u> – przygotowywana na zlecenie WIOŚ w Katowicach przez IMGW PIB Oddział w Krakowie Zakład Modelowania Zanieczyszczeń Powietrza w Katowicach (ZMZP)

Komunikaty na tablice KZK GOP i do innych przewoźników, na podstawie prognoz jakości powietrza IMGW w oparciu o obowiązujący indeks jakości powietrza
Jakość powietrza bardzo dobra; aktywność na wolnym powietrzu bez ograniczeń
Jakość powietrza dobra; aktywność na wolnym powietrzu bez ograniczeń
Jakość powietrza umiarkowana; przekroczony poziom normy pyłu zawieszonego, warunki umiarkowane do aktywności na wolnym powietrzu
Jakość powietrza dostateczna; znacznie przekroczony poziom normy pyłu zawieszonego, należy rozważyć ograniczenie aktywności na wolnym powietrzu
Jakość powietrza zła; wysoki poziom pyłu zawieszonego, powinno się unikać aktywności na wolnym powietrzu
Jakość powietrza bardzo zła; bardzo wysoki poziom pyłu zawieszonego, wszelkie aktywności na zewnątrz są odradzane

Ambulans pomiarowy jakości powietrza

Mapa z wynikami pomiarów pyłu zawieszonego PM10 na terenie województwa śląskiego, uzyskanymi ambulansem pomiarowym jakości powietrza

Opatów; Wilkowiecko, ul. Młyńska

Data pomiarów	Obiekt badań/rodzaj działalności	Ambulans pomiarowy - stężenie PM10 [µg/m³]			Wyniki pomiarów PM10 z najbliższej stacji WIOŚ [µg/m³]			
		Stężenie średnie z okresu pomiarów	Maksymalne stężenie dobowe	Ilość dób z przekrocz. normy	Stacja	Stężenie średnie z okresu pomiarów	Maksymalne stężenie dobowe	Ilość dób z przekrocz. normy
20.01-01.02.2017	Niska emisja	89	160	11 na 13	Częstochowa	101	189	12 na 13

Pomiary jakości powietrza ambulansem pomiarowym i porównywanie wyników z wynikami z najbliższej stacji.

Badania prowadzone przez
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Katowicach
w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska
są dofinansowane ze środków
Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska
i Gospodarki Wodnej w Katowicach

Wojewódzki Inspektorat
Ochrony Środowiska w Katowicach
ul. Wita Stwosza 2
40-036 Katowice
www.katowice.wios.gov.pl